
Tisková zpráva ze dne 11. 12. 2024

Nejstarší veřejná knihovna v Liberci se stěhuje do liberecké knihovny

Nejstarší veřejná knihovna v Liberci – sbírka někdejšího místního kněze Antona Ignaze Kopsche – musela kvůli rekonstrukci opustit kostel Nalezení sv. Kříže. Dočasný azyl nalezly knihy v depozitáři Krajské vědecké knihovny v Liberci.

Vzácná sbírka, kterou lze považovat za nejstarší veřejnou knihovnu v Liberci, byla v uplynulých týdnech dočasně přestěhována do depozitáře Krajské vědecké knihovny v Liberci. Knihy vůbec poprvé po 270 letech opustily prostory, kde se tato unikátní historická kolekce od poloviny 18. století nacházela.

Zakladatel knihovny, tehdejší liberecký děkan Anton Ignaz Kopsch v roce 1759 využil přestavby kostela Nalezení sv. Kříže a prostor nad sakristií vyhradil a upravil pro svou cennou sbírku knih. Pro uložení svazků zde nechal zhotovit čtyři objemné barokní skříně s prosklenými dveřmi, které svému účelu slouží až do dnešních dnů. Pozdější liberečtí duchovní správci Kopschův odkaz respektovali a do knihovny přidávali další a další svazky, pro něž bylo na konci 19. století potřeba pořídit novou skříň. „*Výjimečnost knihovny, která je stále v majetku libereckého arciděkanství, podtrhuje zejména její trvalé uložení na jediném místě. Překřkala zde všechny války, krize, totality a s nimi spojené pokusy si sbírku přivlastnit,*“ upřesňuje Martin Barus, archivář Biskupství litoměřického.

Knihy nyní dočasně opustily své police kvůli opravě střechy a zejména restaurování nástropní malby zobrazující alegorie vědy a náboženství. Na Kopschovu žádost ji zhotovil v roce 1766 pražský freskař Jan Václav Spitzer, mj. autor výmalby celého kostela Nalezení sv. Kříže a mnoha dalších sakrálních staveb v regionu.

V průběhu minulých týdnů bylo z kostela odstěhováno celkem 156 banánových krabic, které obsahovaly celkem 1801 svazků knih. Konkrétně se jednalo o 41 rukopisů, jeden prvotisk (tedy kniha vytištěná před rokem 1500), 1052 starých tisků (knih vzniklých do roku 1800; k nimž je možné připočítat dalších 15 svazků s nepříliš jasnou datací) a 692 knih mladších roku 1800. „*Prim hrála samozřejmě náboženská literatura, především kázání. Zaujala mě však i různá geografická či právnícká díla. Z 19. století byla hojná regionální vlastivědná literatura, ale překvapivě také četné svazky děl s vojenskou tematikou,*“ dodává Barus.

Všechna tato díla jsou nyní uložena v depozitáři Krajské vědecké knihovny v Liberci, která libereckému arciděkanství ochotně nabídla pomoc. „*Kopschova knihovna bude umístěna v klimatizovaném depozitáři až do doby ukončení opravy původních prostor, kam se následně opět vrátí,*“ řekl Václav Kříček, vedoucí Bibliografického oddělení Krajské vědecké knihovny v Liberci. Mezi tím by měla proběhnout její odborná katalogizace.

Na rok 2025 připadá 250. výročí Kopschova úmrtí, z tohoto důvodu bude 20. prosince 2024 v Krajské vědecké knihovně adventním koncertem zahájen cyklus akcí, které připomenou jeho osobnost a význam. „*Na různých místech v regionu budou provedeny koncerty, konat se bude řada přednášek a v září 2025 bude v liberecké knihovně otevřena výstava věnovaná Kopschově knihovně,*“ připomněl Jiří B. Sturz, organizátor oslav.

Kontakty pro dotazy:

Biskupství litoměřické:

Martin Barus
archivář Biskupství litoměřického
barus@dltm.cz; 731 402 557

Krajská vědecká knihovna v Liberci:

Václav Kříček
vedoucí Bibliografického oddělení
kricek@kvkli.cz; 482 412 135